

บัญชี NPAEs กับภาษี ตอน เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

ดร. ศิลปวิธ ศรีจันทร์วิธ *

เมื่อเกิดเหตุการณ์ภายหลัง

รอบระยะเวลารายงาน (Events after the Reporting Period) กิจการอาจต้องปรับปรุง (Adjust) งบการเงิน หรือเปิดเผย (Disclose) ข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

IFRS for NPAEs กำหนดคำนิยามของ เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงานใน ย่อหน้าที่ 315 ดังนี้

315. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลา รายงาน หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกับวันที่ได้รับอนุมัติให้ออกงบการเงิน ไม่ว่าจะ เหตุการณ์นั้นจะเป็นไปในทางดีหรือไม่ดี

เหตุการณ์ดังกล่าวสามารถแยกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

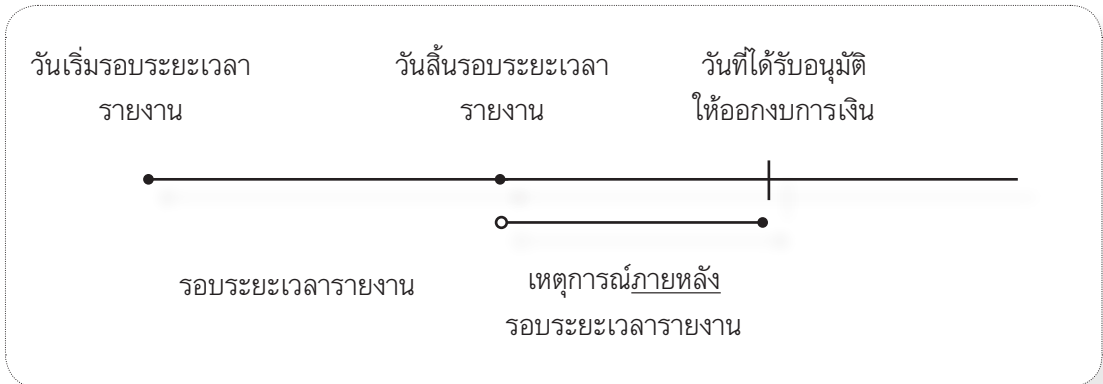
ก) เหตุการณ์ที่เป็นหลักฐานยืนยันว่า สถานการณ์ได้มีอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลา รายงาน (เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลา รายงานที่ต้องปรับปรุง)

ข) เหตุการณ์ที่ชี้ให้เห็นว่าสถานการณ์ ได้เกิดขึ้นภายหลังรอบระยะเวลา รายงาน (เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลา รายงานที่ไม่ต้องปรับปรุง)

ความหมายของเหตุการณ์ภายหลังรอบ ระยะเวลารายงาน แสดงตามภาพที่ 1

“สสพวงสารสิน” ปีที่ 60 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม 2556

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จากภาพที่ 1 หากรอบระยะเวลารายงานของกิจการสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x1 และวันที่ได้รับอนุมัติให้ออกงบการเงินคือ วันที่ 27 มีนาคม 25x2 เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงานก็คือ เหตุการณ์ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 25x2 จนถึงวันที่ 27 มีนาคม 25x2

ประเภทของเหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงานแยกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) เหตุการณ์ที่เป็นหลักฐานยืนยันว่าสถานการณ์ได้มีอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน (เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงานที่ต้องปรับปรุง)

เหตุการณ์ตามข้อนี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังรอบระยะเวลารายงานที่เป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติม ทำให้กิจการสามารถกำหนด

จำนวนเงินสำหรับรายการที่มีภาวะการเกิดขึ้นก่อนแล้ว ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงานที่ต้องปรับปรุง เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้กิจการต้องปรับปรุงจำนวนที่รับรู้ไว้ หรือต้องรับรู้รายการที่ไม่เคยรับรู้มาก่อนในงบการเงิน ตัวอย่างเช่น

- การตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญในรายที่ได้ฟ้องร้องมาก่อนหน้าแล้ว และลูกหนี้ดังกล่าวได้ถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลายหลังจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน
- การปรับปรุงจำนวนประมาณการหนี้สินที่รับรู้ไว้ หรือรับรู้ประมาณการหนี้สินที่ไม่เคยรับรู้มาก่อน เมื่อคำพิพากษาของศาลภายหลังวันที่ในงบแสดงฐานะการเงินได้ยืนยันว่าภาระผูกพันของกิจการได้เกิดขึ้นแล้ว ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน
- การขายสินค้าคงเหลือภายหลังรอบระยะเวลารายงาน อาจเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็น

เห็นถึงมูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าคงเหลือนั้น ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

2) เหตุการณ์ที่ชี้ให้เห็นว่าสถานการณ์ได้เกิดขึ้นภายหลังรอบระยะเวลารายงาน (เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงานที่ไม่ต้องปรับปรุง)

เหตุการณ์ตามข้อนี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน กิจการไม่ต้องปรับปรุงรายการในงบการเงิน เนื่องจากเหตุการณ์ดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องกับภาวะการณ์ที่มีอยู่ก่อนแล้ว ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน แต่กิจการควรเปิดเผยเหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงานที่แสดงถึงความเปลี่ยนแปลงที่ผิดปกติ ซึ่งมีผลต่อรายการ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน เช่น เกิดไฟไหม้โรงงานของกิจการภายหลังรอบระยะเวลารายงาน เป็นต้น

นอกจากนี้ กิจการอาจพิจารณาเปิดเผยข้อมูลเหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน หากกิจการเห็นว่าข้อมูลนั้นให้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

ตัวอย่างของเหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงานที่กิจการอาจเปิดเผย มีดังนี้

- การซื้อหรือขายสินทรัพย์ที่สำคัญ
- การประกาศแผนการยกเลิกการดำเนินงานบางส่วน

งานบางส่วน

● ภาวะผูกพันหรือหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นที่เป็นสาระสำคัญ

● การเริ่มต้นของคดีความที่สำคัญซึ่งเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

5 ระเบียบปฏิบัติทางภาษีอากรเกี่ยวกับเหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

ประมวลรัษฎากรกำหนดแนวทางในการคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้ โดยในมาตรา 65 กำหนดให้กิจการดำเนินการ ดังนี้

มาตรา 65 เงินได้ที่ต้องเสียภาษีตามความในส่วนนี้ คือ กำไรสุทธิซึ่งคำนวณได้จากรายได้จากกิจการ หรือเนื่องจากการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีหักด้วยรายจ่ายตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี และรอบระยะเวลาบัญชีดังกล่าวให้มีกำหนดสิบสองเดือน เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ จะน้อยกว่าสิบสองเดือนก็ได้ คือ

(1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเริ่มตั้งใหม่ จะถือวันเริ่มตั้งถึงวันหนึ่งวันใดเป็นรอบระยะเวลาบัญชีแรกก็ได้

(2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล อาจยื่นคำร้องต่ออธิบดี ขอเปลี่ยนวัน สิ้นสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ในกรณี เช่นว่านี้ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตสุดท้ายแต่จะเห็นสมควร คำสั่งเช่นนั้น ต้องแจ้งให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลผู้ยื่นคำร้อง ทราบภายในเวลา อันสมควร และในกรณีที่อธิบดีสั่งอนุญาต ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นถือ ปฏิบัติตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่อธิบดี กำหนด

การคำนวณรายได้และรายจ่ายตาม วรรคหนึ่งให้ใช้เกณฑ์สิทธิโดยให้นำรายได้ ที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีใด แม้ว่าจะ ยังไม่ได้รับชำระในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น มารวมคำนวณเป็นรายได้ ในรอบระยะเวลา บัญชีนั้น และให้นำรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกี่ยวกับ

รายได้นั้น แม้จะยังมีได้จ่ายในรอบระยะเวลา บัญชีนั้นมารวมคำนวณเป็นรายจ่าย ของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

ในกรณีจำเป็น ผู้มีเงินได้จะขออนุมัติ ต่ออธิบดีเพื่อเปลี่ยนแปลงเกณฑ์สิทธิและ วิธีการทางบัญชี เพื่อคำนวณรายได้และ รายจ่ายตามวรรคสองก็ได้ และเมื่อได้รับ อนุมัติจากอธิบดีแล้วให้ถือ ปฏิบัติตั้งแต่รอบ ระยะเวลาบัญชีที่อธิบดีกำหนดเป็นต้นไป

สรุปได้ว่าในกรณีที่เหตุการณ์ภายหลัง รอบระยะเวลาการรายงานกระทบต่อรายการ ที่แสดงไว้ในงบกำไรขาดทุน กิจการต้องนำ รายการดังกล่าวไปปรับปรุงในงบการเงินของ รอบระยะเวลาบัญชีนั้น และคำนวณกำไรสุทธิ หรือขาดทุนสุทธิโดยพิจารณาตามเงื่อนไขที่ กำหนดไว้ในมาตรา 65 ทวิ และ 65 ตรี

